

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2017

KOMMUNREVISIONEN

→ www.norrkoping.se

NORRKÖPING

NORRKÖPING

Revisionskontoret

Revisionsrapport

1(9)

2017-10-16

KR 2017/0021-2

Handläggare, titel, telefon

Anna Holmberg, revisor

011-15 17 98

Caroline Larsson, revisor

011-15 16 68

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2017

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
3. Rättvisande räkenskaper.....	4
4. Resultatanalys och prognos.....	6
5. Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning.....	7
6. Bedömning revisionsfrågor.....	9

Postadress
Norrköpings kommun
Revisionskontoret

Besöksadress
Dalsgatan 14

Telefon
011-15 00 00

Telefax
011-15 17 90

E-post
revisionskontoret@norrkoping.se
Internet
www.norrkoping.se/revision

601 81 Norrköping

1. Sammanfattning

Väsentliga bedömningar/iakttagelser som har noterats i granskningen är;

- Delårsbokslutet skall ge en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning per bokslutsdagen. Vår bedömning är att det finns en förbättringspotential generellt i bokslutsarbetet och att avstämningar och bokslutsjusteringar behöver förbättras.
- Kommunens ekonomisystem stängs för bokföring den sista dagen i varje månad, vilket även gäller för delårsbokslutet. Detta försvårar kontoavstämningar och leder till ett ökat antal periodiseringsposter. Kommunen bör se över möjligheten att hålla ekonomisystemet öppet ett antal dagar in i nästkommande period för att möjliggöra bokföring av transaktioner på rätt period.
- Bokslutsjusteringarna bokförs inte i huvudboken, vilket innebär att rimlighetsbedömningar och jämförelser försvåras. Utöver detta tillkommer en ökad risk för felkällor vid manuell hantering. Vi rekommenderar kommunen att hantera bokslutstransaktionerna i delårsbokslutet på samma vis som görs vid årsbokslutet och att bokföra i huvudboken.
- Ankomstregistrerade leverantörsfakturor och internfakturor redovisas på särskilda kostnadskonton i resultaträkningen innan de slutattesteras. I samband med slutattest sker en ombokning mot korrekt resultat- eller balanskonto. Vid delårsbokslutet uppgick saldona på kontona till betydande belopp (83 mnkr). Målet bör vara att minimera kontosalдона vid bokslutstillfället.
- Kommunen har, åtminstone delvis, använt sig av programvaran ”Multitrace” för att hålla ordning på inventarier och utrustning inom verksamheterna. Denna programvara är nu under avveckling. Detta medför att kontrollen över nyanskaffningar och därmed över kommunens tillgångsmassa kan gå förlorad. Vi ser allvarligt på detta och rekommenderar kommunen att snarast presentera en övergångslösning tills dess att ett nytt inventariesystem har upphandlats och finns i bruk.
- Bedömningen av måluppfyllelsen avseende kommunfullmäktiges övergripande mål bör ses över. I dag är tillvägagångssättet för bedömning av måluppfyllelsen inte politiskt förankrat och framförallt målkriteriet ”årlig redogörelse” får en mycket stor vikt i bedömningen.

2. Inledning

Denna rapport behandlar vår översiktliga granskning av Norrköpings kommuns delårsrapport per 31 augusti 2017.

Enligt kommunallagen 9 kap. 9 § ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen ska genomföras enligt god revisionsledning i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen.

Enligt kommunallagen ska revisorerna granska en delårsrapport som omfattar minst sex månader och högst åtta månader av verksamhetsåret.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att pröva om delårsrapporten och räkenskaperna är rättvisande och om delårsrapporten är förenlig med de mål fullmäktige beslutat. Granskningen ska ge revisorerna underlag för sin delårsbedömning. Denna delårsgranskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är delårsrapporten upprättad enligt gällande Lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningsledning?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen?
- Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
- Är prognoserna baserade på rimliga antaganden?
- Finns större bedömningsposter eller komplexa transaktioner som behöver särskild uppmärksamhet inför årsbokslutet?

2.2 Metod

Granskningen grundas på en analys av resultat- och balansräkning samt en utökad granskning av poster och nämnder/styrelse som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. Intervjuer har skett med berörda befattningshavare.

Utifrån väsentlighets- och riskperspektivet har utökad granskning gjorts på Utbildningsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Överförmyndarnämnden och Kommunstyrelsen.

Granskningen har i enlighet med god revisionsledning varit översiktlig. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

Denna rapport har kvalitetssäkrats av Caroline Nyman (stadsrevisor Norrköpings kommun) enligt revisionskontorets checklista för kvalitetssäkring av rapport, som baseras på Skyrev:s regler. Rapporten har även faktagranskats av Norrköpings kommuns ekonomi- och styrningsavdelning.

2.3 Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som har bildat underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på;

- Kommunallag (1991:900)
- Lag (1997:614) om kommunal redovisning
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges mål (budget 2017), KS 2016/0533
- Norrköpings kommuns anvisningar för delår
- Riktlinje för intern styrning och kontroll, KS 2015/0144
- Riktlinje för ekonomistyrning, KS 2015/0144
- Politisk riktlinje för styrmodellen i Norrköpings kommun, KS 2013/0558

2.4 Avgränsning

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen omfattar samtliga nämnder och styrelse och i granskningen ingår även en översiktlig granskning av den sammanställda redovisningen.

I granskningen ingår inte Norrköpings kommuns bolagskoncern. Bolagens delårsrapporter per 31 augusti 2017 har inte granskats.

3. Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna göra en bedömning av om kommunens ekonomi är i balans är att räkenskaperna är rättvisande.

I Norrköpings kommun görs månatliga budgetuppföljningar för respektive nämnd/styrelse och i samband med dessa avlämnas även en aktuell prognos avseende helårsresultatet. I delårsbokslutet ingår även en uppföljning av kommunens mål för god ekonomisk hushållning. Rutinerna vid upprättandet av delårsbokslutet är väsentligt förenklade jämfört med rutinerna vid årsbokslutet.

3.1 Bokslutsprocessen

Bokslutsjusteringarna bokförs inte i huvudboken, vilket innebär att rimlighetsbedömningar och jämförelser försvåras. Utöver detta tillkommer en ökad risk för felkällor vid manuell hantering. Vi rekommenderar kommunen att hantera bokslutstransaktionerna i delårsbokslutet på samma vis som görs vid årsbokslutet och att bokföra i huvudboken.

Kommunens ekonomisystem stängs för bokföring den sista dagen i varje månad, vilket även gäller för delårsbokslutet. Detta försvårar kontoavstämningar och leder till ett ökat antal periodiseringsposter. Kommunen bör se över möjligheten att hålla ekonomisystemet öppet ett antal dagar in i nästkommande period för att möjliggöra bokföring av transaktioner på rätt period.

Ankomstregistrerade leverantörsfakturor redovisas på särskilda kostnadskonton (4988 och 4999) i resultaträkningen innan de slutattesteras. I samband med slutattest sker en ombokning mot korrekt resultat- eller balanskonto. Vid delårsbokslutet uppgick saldona på kontona till 21 respektive 62 mnkr. Det föreligger en risk för att investeringar ligger bokförda på dessa konton vid delårsbokslutet, vilket i så fall innebär att kostnaderna blir för högt redovisade. Betydande belopp på kontona vid bokslutet innebär också en osäkerhet vid periodisering av kostnader i delårsbokslutet. För att öka tillförlitligheten i delårsrapportens resultaträkning bör attester i samband med delårsbokslutet ske så snart som möjligt. Målet bör vara att minimera kontosal dona på konto 4988 och 4999 vid bokslutstillfället.

3.2 Inventarieregister

I kommun finns en riktlinje för inventarieregistrering i Norrköpings kommun, KS 2013/0890. Enligt riktlinjen syftar kommunens inventarieregistrering till:

- Att inventarier och annan materiel av värde dokumenteras enhetligt och funktionellt, vilket är viktigt av ekonomiska, administrativa och miljömässiga skäl
- Att förebygga stöld och underlätta att inventarier eller annan materiel kan återfinnas
- Att underlätta verifiering av inventarier och annan materiel vid en omfattande brand eller annan skadehändelse

I kommunen används IT-systemet Multitrace som inventarieregister.

I mars 2017 konstaterades att enbart ca 25% av kommunens kontor använder sig av systemet och en utredning om Multitrace fortlevnad skulle göras. I augusti 2017 beslutades att Multitrace ska avvecklas.

Utifrån intervjuer framkommer att systemet inte ska stängas ner förrän en ny riktlinje avseende inventarieregistrering är på plats. Enheter som använder sig

Revisionskontoret

2017-10-16

av systemet ger en bild av att de är osäkra på vad som gäller avseende inventarieregistrering.

Att enbart 25% av kommunens kontor följer en fastställd riktlinje är anmärkningsvärt och vi ställer oss frågande till varför åtgärder inte har vidtagits tidigare för att säkerställa kommunens tillgångsmassa.

3.3 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten har samma redovisningsprinciper använts som vid föregående delårsbokslut.

3.4 Delårsrapporten

Norrköpings kommun upprättar en mycket kortfattad delårsrapport. För att få en fullödlig bild över utfall och prognos bör delårsrapporten läsas tillsammans med den ekonomiska uppföljningen som upprättas i september och som innehåller nämndernas redovisning avseende perioderna januari t o m augusti 2017.

En översiktlig granskning har skett av den sammanställda redovisningen för kommunen per 31 augusti 2017. Norrköpings kommuns bolagskoncern har inte ingått i denna granskning och vi kan inte uttala oss om riktigheten i bolagens räkenskaper.

I den sammanställda redovisningen ingår inte de kommunalförbund, Räddningstjänsten Östra Götaland och Fjärde Storstadsregionen, som Norrköpings kommun har ett betydande inflytande över. Information om varför kommunalförbunden inte ingår i den sammanställda redovisningen skall anges liksom deras delårsresultat och helårsprognos, enligt RKR 8.2 och RKR 22.

4. Resultatanalys och prognos

Resultaträkning (mnkr), totalt för kommunen	Utfall 2017-08-31	Utfall 2016-08-31	Prognos 2017	Budget 2017
Verksamhetens intäkter	1 083	950		
Kostnader	-5 913	-5 517		
Avskrivningar	-168	-152		
Verksamhetens nettokostnader	-4 998	-4 719	-7 818	-7 741
Skatteintäkter	4 021	3 826	6 026	6 011
Kommunalekonomisk utjämning	1 267	1 196	1 900	1 901
Finansiella intäkter	215	197	323	308
Finansiella kostnader	-215	-200	-320	-320
Årets resultat	290	300	111	159

Kommentarer till resultatutfallet under perioden januari till augusti 2017

Norrköpings kommun befinner sig i en tillväxtfas och befolkningstillväxten har bland annat resulterat i en ökad investeringsnivå jämfört med föregående år. Periodens nettoinvesteringar uppgick till 596 (351) mnkr. De större investeringsutgifterna är framförallt hänförliga till förskolor, skolor och äldreboenden. Vakanta tjänster och svårigheter att rekrytera har även det resulterat i lägre kostnader under perioden.

Kommentarer till prognosen för helåret 2017

Kommunens helårsprognos för 2017 redovisar ett överskott om 111 mnkr. Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott om 38 mnkr i sina prognoser. Framförallt Vård- och Omsorgsnämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget om 25 mnkr. Denna beror främst på en försenad byggnation av ett boende med särskild service. Även i prognoserna är vakanta tjänster och svårigheter att rekrytera en orsak till lägre kostnader.

5. Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Centralt för Norrköpings kommuns styrning är att uppnå god ekonomisk hushållning. I 2017 års budget samt i planen för åren 2018-2020 har kommunfullmäktige beslutat om finansiella mål, målområden, övergripande mål och måluppfyllelse.

Kommunfullmäktige har fastställt följande finansiella mål;

- Att på sikt uppnå ökad egenfinansiering av kommunens investeringar. För 2017 är målet att redovisa ett överskott i driften på 120 mnkr.
- Att redovisa överskott i driften på 30 mnkr 2017 för att möta framtida pensionsutbetalningar.
- Att under år med bra tillväxt på kommunsektorns skatteunderlag markera överskott som konjunkturellt resultat, så kallad ”konjunkturfond”, inom det egna kapitalet för användning vid sämre tider.
- Att markera budgeterade positiva resultat till den sociala investeringsfonden. För 2017 är målet att markera 8,7 mnkr.

Resultatet i delårsrapporten uppgår per 31 augusti 2017 till 290 mnkr. I prognosen för helåret 2017 uppgår resultatet till 111 mnkr. Utifrån lagd prognos blir balanskravsresultatet 212 mnkr, vilket skall ställas mot de finansiella målen. I delårsrapporten bedömer kommunen att samtliga finansiella mål kommer att uppnås.

Utöver de finansiella målen har kommunfullmäktige fastställt 21

Revisionskontoret

2017-10-16

kommunövergripande verksamhetsmål för mandatperioden. Utfallet för måluppfyllelsen hittills ser ut som följer;

	2017-08-31	2016-12-31	2016-08-31	2015-12-31
Målet är uppfyllt	7	7	6	6
Målet är delvis uppfyllt	13	14	14	15
Målet är ej uppfyllt	0	0	0	0
Målet kan inte bedömas	1	0	1	0
Totalt	21	21	21	21

Vi har genomfört en övergripande granskning av kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen av verksamhetsmålen. Vi har följande iakttagelser:

Iakttagelser

Målen samt målkriterierna är fastställda i kommunfullmäktige och ett mål kan ha flera målkriterier som ska tas med i bedömningen av måluppfyllelsen. Enligt en kommunövergripande rutin, framtagen på tjänstemannanivå, behöver endast ett målkriterium av flera vara uppfyllt för att målet ska anses vara delvis uppfyllt.

2/3 av målen (eller 14 stycken av totalt 21 stycken mål) har upprättande av en årlig redogörelse som ett kriterium för måluppfyllelse, vilket även innebär att de blir delvis uppfyllda.

Redovisningen av måluppfyllelsen sker inte till nämnd enligt den kommunövergripande rutinen. En sammanställning av måluppfyllelsen presenteras i samband med delårsrapporten till kommunstyrelsen vid beredningen till kommunfullmäktige.

Bedömning

Det är kommunfullmäktige som fastställer målen och målkriterierna. Det är därför rimligt att även måluppfyllelse utifrån hur många målkriterier som ska vara uppfyllda är ett beslut på den politiska nivån. Det är även i enlighet med den styrmodell som fullmäktige fastställt.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att bereda ett förslag till rutin för hur måluppfyllelse ska bedömas. Det kan vara informativt att redogöra för det arbete som har utförts under året. I dagsläget finns en risk för att statistikuppgifter och reella fakta hamnar i skymundan.

Även om målen är kommunövergripande och flera förvaltningar/bolag bidrar till varje mål bör en redovisning av den aktuella enhetens bidrag till måluppfyllelsen redovisas till nämnd/styrelse.

6. Bedömning revisionsfrågor

- Är delårsrapporten upprättad enligt gällande Lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?

Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt gällande lag och rekommendationer.

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med fullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen?

Vi bedömer att kommunen kommer att uppnå de fyra finansiella målen som kommunfullmäktige har fastställt. Gällande verksamhetsmålen så menar vi att rutinen för bedömning av måluppfyllelsen bör förbättras.

- Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?

Vår bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

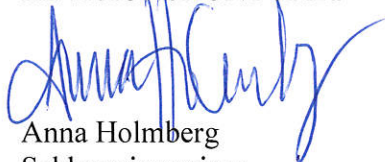
- Är prognoserna baserade på rimliga antaganden?

Vår bedömning är att de antaganden som nämndernas prognoser är baserade på är rimliga, med hänsyn till vad som var känt vid tidpunkten för prognosernas upprättande.

- Finns större bedömningsposter eller komplexa transaktioner som behöver särskild uppmärksamhet inför årsbokslutet?

Vi bedömer inte att några större bedömningsposter eller komplexa transaktioner, utöver de som är normala för kommunal verksamhet, är att vänta vid årsbokslutet.

REVISIONSKONTORET

Anna Holmberg
Sakkunnig revisor

Caroline Larsson
Sakkunnig revisor